

ційні знамена, щоб перемогти старий лад, побудувати нове суспільство – суспільство добра і справедливості. Вона і її однодумці знають: буде важко, будуть втрати і невдачі, перемоги і поразки – без цього не буває. Але перемога ніколи й нікому ще не прийшлася легко. Отже, треба не лякатися труднощів, гартувати волю і характери, уперто йти до мети.

Софія Федорівна очолює департамент позашкільної освіти у Міністерстві освіти Української Народної Республіки доби Директорії. Вона – постійно у роботі, пошуках. У робочому кабінеті не засиджується, її можна зустріти у містах, зруйнованих війною селах. Вивчає ситуації, можливості. Аналізує. І все задля єдиної мети – забезпечити якщо не належний рівень, то бодай елементарні умови для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку, скалічених морально і фізично війною і революцією, викинутих на вулицю, без будь-якого догляду й уваги. Чи вдається їй бодай щось зробити? Авжеж, вдається. Хоч і дуже небагато. Зі значними потугами, а все ж з'являються, за сприяння нової влади, дитячі заклади, де малеча отримує дах над головою і сякий-такий харч. А ще – виховання, якого не мала досі. Не все ще так виходить, як того хотілося б, але зроблено перші кроки, за якими будуть нові, більш успішні...

Софія Федорівна Русова – плідно працює і в місті над Смотричем, куди уряд УНР переїздить з Києва. Вона, як керівник департаменту, розробляє ґрунтовний проект плану розвитку дошкільного виховання дітей в Україні, його головні засади, які передбачають цілісну систему заходів, концепцію розвитку і функціонування дошкільних закладів, якими належало охопити усіх дітей молодшого віку, котрі того потребують, забезпечити їх усім необхідним тощо. План, запропонований Русовою, схвалив Міністр освіти Іван Огієнко, його широко і всебічно обговорили на Колегії, у відповідних структурах. От тільки реалізувати намічене, на превеликий жаль, не вдасться. Причини – загальновідомі...

Та Софія про це ще не відає. Вона продовжує працювати, не шкодуючи себе, власного здоров'я, вірить: наполегливість, затрачені зусилля дадуть результат. Буде, буде перемога!..

... Над древнім Кам'янцем, тихо плинним Смотричем, над стрільчастими вежами фортець і соборів спливав, непомітно і якимось несміло, рожевий світанок. На зміну прохолодній осінній ночі заступав новий день. Яким він буде?..

Отримано: 20.01.2017 р.

М. І. Красуцький
м. Кам'янець-Подільський

«Я МАЛЮЮ УКРАЇНУ. ТУ, ЩО БУЛА І ЩО Є НИНІ...» (слово про огієнківського лауреата Бориса Негоду)

Він народився на Благовіщення, у день, коли небо, природа віщували людям, усьому живому Благу вість – разом з першими променями весняного літепла (сьоме ж квітня!) прийде у кожен дім радість, щастя. І мир, злагода. Адже неспокоїною, тривогами і борнею розбурханою планетою котилася, руйнуючи геть усе на своєму шляху страшна, кривава війна. Так, Друга світова, що забрала мільйони людських життів. Однак був квітень року одна тисяча дев'ятсот сорок четвертого, ото ж за рік вмовкнуть гармати і на багатостраждальну землю матінки України, у його рідне Калиня прийде мир. Мир – занадто дорогою ціною. Та що вдієш...

Хлопчика назвали Борисом, а прізвище у нього – Негода. Хіба випадковість? Схоже, що зовсім ні. Бо ж негода вирувала на усьому величезному європейському огромі – голодомори, війни, революції. Але попри все жила, творила свою багатющу історію Україна, а з нею – тисячі, мільйони українців. Вони ще зроблять свою справу, скажуть своє слово. Уславлять трудами, непересічними талантами країну, край свій. І буде серед них Борис Михайлович Негода. Художник. Людина, закохана у мистецтво, в історичне минуле і не менш прекрасне сучасне, у творчості якого – історія, душа українського народу, нації. «Я маюлю Україну – ту, що була і що є нині. Аби увічнити її красу і неповторність», – скаже згодом, уже ставши визначним майстром, Борис. Скаже щиро, відповідально, ваговито. Бо матиме у своєму доробку десятки портретів, пейзажних картин, натюрмортів, орнаментів. Це йому належить серія робіт за мотивами творів Ольги Кобилянської «Щедрість землі», «У неділю рано зілля копала», «Земля», ліногравюри до роману Михайла Стельмаха «Кров людська – не водиця», пастелі «Світ дитинства», «Скіфія», «Витоки», серія живописних портретів фундаторів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Він – один із авторів скульптурної композиції загиблим воїнам-афганцям, меморіальних дошок українському композитору М. Леонтовичу, історикю Ю. Сіцинському, меморіалу біля центрального корпусу вищу першому ректору першого в Україні Кам'янець-Подільського українського університету, значному вченому-мовознавцю, патріоту-державнику, релігійному діячеві Івану Івановичу Огієнку, премію чийого імені кілька років тому удостоївся високої честі отримати художник. Премія ця – відзнака особливих заслуг, неабиякого таланту справжнього майстра. Вона ще і ще раз підтверджує: Борис Негода – визнаний митець, його праці увійшли і увійдуть до скарбниці української, і це лише української, культури. Його картини побували на престижних виставках у Києві, Чернівцях, Москві, а також у Польщі, Румунії, Болгарії, Німеччині, Австрії. А де ще побувають?..

Борис рано відчув потяг до образотворчого мистецтва. Малював з дитинства. Після закінчення місцевої восьмирічної школи у рідному селі вступив до Чернівецького художнього училища, відтак – до Київського художнього інституту (нині – Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури). З глибокою вдячністю згадує своїх наставників й учителів Бориса Васильовича Снігура, академіка, художника зі світовим іменем Василя Ілліча Касіяна, професорів Олександра Артемовича Кривоноса, Василя Яковича Чабаника, Олену Нилівну Яблонську та багатьох інших. Це вони вели молодого художника до вершин образотворчого мистецтва, передала своє вміння, майстерність.

Борис Михайлович без перебільшення присвятив своє життя мистецтву і служить йому вірою і правдою, талантом майже п'ять десятиліть. Він – член Національної спілки художників України, з 1997 року – доцент національного університету імені Івана Огієнка, викладає живопис. Його, професора Негоду, шанують і поважають студенти, колеги за працьовитість, щедрий талант, високу професійну майстерність, яку намагається передати своїм вихованцям. І робить це з гідністю і щирістю душі, серця.

Заслуги художника, людини неспокоїного характеру, творчого гориня відзначено присвоєнням почесного звання «Заслужений художник України» (1992 р.), Хмельницької обласної премії імені В. Розвадовського (1994 р.), найвищої відзнаки Кам'янець-Подільської міської ради «Честь і шана», іншими нагородами.

Борис Михайлович – лауреат всеукраїнської премії імені Івана Огієнка. Цієї відзнаки він удостоєний за великий внесок до надбань українського обра-

зотворчого мистецтва, української культури, за пропаганду і широку популяризацію історичного минулого українського народу, його сьогодення художніми засобами. За вірність справі, за любов до рідної землі, яка надихає, додає сил та енергії для написання нових і нових творів.

Принагідно слід зауважити, що стежкою батька-художника пішли і діти Бориса Михайловича. Син Андрій закінчив той же факультет у художньому виші, що і батько, дипломну роботу підготував по біблійній тематиці «Одкровення апостола Іоанна». І хоч подальший свій шлях Андрій Негода не пов'язав з образотворчим мистецтвом, саме воно допомогло йому у виборі професії. Він, як і батько, щасливий.

Донька Ольга уже не один рік займається мистецтвом витинанки. На одному з Всеукраїнських симпозіум-конкурсів виборола почесне призове місце – увійшла до трійки найкращих. Тож є чим пишатися батькам – Борису і Надії Негодам, є чому радіти. А Борису Михайловичу – то ще стимул для подальших успіхів у творчості. Що ж, нехай щастить!

Отримано: 20.01.2017 р.